

מלחמה - אתחלתא דנאולה (מנילה יז"ב)

# מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחדות הבריא

## אברהם

עוזרתו, לא זכה - מנגדתו. והרי כאשר 'לא זכה', עומד כח ניגוד אליו, ונלחם בו.

**ובעומק** תחילת המלחמה היא בנתינת גט כריתות לאשתו, ל'כנגדו', ול'מנגדתו'. כיוצאי למלחמת בית דוד, וכן עשה אברהם בעצמו, כמו שכתב החתם סופר, וז"ל, אברהם יצא למלחמה, כתב גט כריתות לאשתו בצינעא, עכ"ל.

### נברא שטן עמה

**ויתר** על כן, מעבר לכך שאדם נדרש להילחם עם הכח המנגדו, הרי כדברי חז"ל (בראשית רבה - וילנא - פרשה יז סימן ו), 'נברא שטן עמה', ונדרש להילחם הי המלחמה בתוך אברהם עצמו, כמ"ש באמרי אמת (בראשית חנוכה שנה תרעד), וז"ל, כתיב (משלי יט, כא) רבות מקשבות פלך איש, ר"ת אברהם, שאברהם אבינו היו לו מלחמות ונסיונות ועבר מחשבות זרות עד שמסר נפשו לכבשן האש ואז נאמר (נחמיה ט ז) ושמת שמו אברהם ואיתא (גדרים לב ע"ב) שהמליכו הקדוש ברוך הוא גם על האברים שאינם ברשותו של אדם, וכתיב (נחמיה ח, ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך, עכ"ל, עיי"ש.

### אלה תולדות השמים והארץ בהבראם

**ואמרו** חז"ל (זוה"ק כ"א דף פו ע"ב), וז"ל, אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. אל תקרי בהבראם אלא באברהם, באברהם מתקיים עלמא, עכ"ל. וכשם שבבריאת העולם נתייעץ הקב"ה אם לברוא העולם, ומהם אומרים 'ברא', ומהם אומרים אל יברא (ילקוט שמעוני תהלים רמז תתלד). כן הוא באברהם, וזהו מלחמה על עצם קיומו ודו"ק. ואסתכל באורייתא וברא עלמא (זוה"ק ח"ב דף קסא ע"ב), ובשורש התורה זהו אור של שלום, כמ"ש (משלי ג, יז) דרך יקו דרכי נעם וכל נתיבותיו שלום<sup>א</sup>.

**המלחמה** הראשונה המופיע בתורה, היא מלחמת ארבעת המלכים את החמשה. וכתיב בה (בראשית יד, יד - טו) וישמע אברהם כי נשבה אחיו ויִרָק אֶת חֲנִיקָיו וַיִּלְדֵי בָיתוֹ וגו' וַיִּחַלֶק עֲלֵיהֶם לָיִלָה הוּא וְעֶבְרָיו וַיִּפְסֹם וַיִּרְדָּפֶם עַד חֹבֶה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדַמְשֶׁק וגו'<sup>א</sup>.

### סיבת המלחמה - אברהם

**ובפשוטו**, המלחמה הייתה בין המלכים, אולם כיון שנשבה לוט שהוא בן אחיו, הכניס עצמו אברהם למלחמה זו על מנת להצילו. אולם כתב בצרור המור (בראשית, לך לך), וז"ל, נראה כי סבת המלחמה לא הייתה אלא בשביל אברם. לכן חזר לומר לקיחה אחרת בלוט. כי תכליתם היה זה. ולזה אמר "בן אחי אברם", (כי המלחמה הייתה) בסבת היות אחי אברם. או שחשבו שהיה אברהם אחר שהיו דומים זה לזה, ולכן אחר שלקחו אותו וילכו לדרכם, כי כבר השיגו מבוקש, עכ"ל. והרי מבואר מדבריו שסיבת המלחמה הייתה בגלל אברהם<sup>ב</sup>.

### שורש המלחמה במלחמתה של תורה

**ושורש** המלחמה, בתורה עצמה - מלחמתה של תורה. וכתב בהעמק דבר (בראשית יד, יד), וז"ל, בנדרים (לב ע"א) איכא למ"ד שהוריקן בדברי תורה, והוא פלא, מה זה שעה לד"ת, אבל הענין הוא כמ"ש"כ לעיל (בראשית יב, יז) דזכות התורה היא חרב של ישראל, ובזה הזכות הגין ה' ולחם בשביל אברם. על כן כל שהמלחמה כבדה יש להעמיק יותר בהלכה ולשנן את החרב(א), וכך עשה אברם הוריק את חניכיו בהלכה עמוקה עד שהיה קשה להם להבין והוריקו פניהם, עכ"ל, עיי"ש. ובדקות התעסקו בתורה באופן של מלחמתה של תורה, ומכאן כך השתלשל ניצחון בפועל במלחמה הגשמית.

### לא זכה מנגדתו

**וכן** שורש המלחמה היא באדם עצמו, כדכתיב (בראשית א, כז) בבריאת האדם: זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא, וכבר אמרו חז"ל (יבמות סג ע"א), זכה - (הנְקֵבָה)

<sup>א</sup> ואזי כתיב (שם פסוק יח) ומלכי צדק מלך שלם הוציא (בעבור אברהם) לָקֵם וגו'. והבן הוציא לחם עבר מעשה במלחמה שעשה אברהם, לחם לעומת מלחמה.

<sup>ב</sup> ועיין המבט הפנימי (שורש המלחמות - משיח), שהתבאר שאברהם נלחם על האור של משיח הגנוז בלוט. וכן מאותו מלחמה ואילך כל המלחמות יסודם על אורו של משיח.

<sup>ג</sup> פסיקתא זוטרותא (בראשית יד, יד), וז"ל, שהיה דומה לו, עכ"ל.

<sup>ד</sup> עיין ספר הליקוטים (נח, פרק יא).

<sup>ה</sup> וז"ל (שם), אומר לך כלל תבין אותו בכל פרשיות הבאות בספר הישר של אברהם יצחק ויעקב, שבא ללמדנו כח של שלשה עמודי ההשגחה הפרטית תורה ועבודה וגמ"ח, וכל אחד מהם הוא סגולה להשגחה בפרט אחד, היינו תורה נקראת חרב וכמו דכתיב [תהלים מ"ה] חגור חרבך על ירך וגו', ואי' בשבת דס"ג א' שהוא בדברי תורה כתיב, למדנו שתורה בא להיות כלי מלחמה לנושאי נגד כל הצרות כמו חרב, הן מלחמת תנופה או מלחמת יצה"ר או מלחמת חולאים ומוסרים, כאשר יבואר עוד להלן כ"ו ה' שעל כן נקראת התורה משמרת דכתיב וישמור משמרת, משום שהתורה משמרת מכל רע, וכו' אברהם בתורה, שהוא הראשון שהחל להיות עמל בשקידת התורה כמו שמבואר להלן בפסוק וישמור משמרת, וכדאי' בע"ז ח' דשני אלפים תורה החל משעה שאברהם אבינו היה בן נ"ב, ואיתא ברבה שהיה בכל לילה יושב והוגה ומעיין עד שהיו כליותיו נובעות תורה, ובסוף משנה דקידושין תנן מצינו שאברהם אבינו עשה כל התורה וכו', ויבואר עוד במק"א פ"י עשה, ומש"ה אף על גב שהיה מושגח גם בפרנסה ובשלום וכבוד, מכ"מ כל הספורים הכתובים בתורה בו, היה שהצילו הקדוש ברוך הוא במלחמה, היינו בכח החרב של תורה להכות כל קמיו בדרך נפלא, עכ"ל.

<sup>ו</sup> כמ"ש (שבת נו ע"א), כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו, כדי שלא תזדקק ליבום ולא תצטרך לחלוץ ליבם.

<sup>ז</sup> ועיין זוה"ק (ח"ב נו.) וז"ל, וכי ספר מלחמות ה' אן הוא, אלא הכי אתערו חברייא כל מאן דאגח קרבא באורייתא זכי לאסגאה שלמא בסוף מלוי, עכ"ל.